

SEMINARIUM:

Inte bara byggnader – vem tar ansvar för växternas kulturhistoria?

Ca 15 deltagare

Ordförande: Else-Marie Strese, Julita – Sveriges lantbruksmuseum
Jens Weibull, CBM, Alnarp

Inledningar

1. Anna Gretha Eriksson (AGE), Riksantikvarieämbetet

Sammanfattning av den tillämpliga *lagstiftningen* (Kulturminneslagen, Miljöbalken), om varje medborgares *personliga ansvar* och om RAÄ:s princip om *kulturarvsbruk*.

2. Bo Nilsson, Byxelkrok, Öland (tidigare på Nordiska museet och Skansen)

Sammanfattning av museernas olika roller; f.f.a. att samla och tillgängliggöra kunskap.¹

Insamling → bevarande → förmedling.

Museernas spelar en viktig roll för det kollektiva minnet. De skall vara ämnesintegrerande men har inte tagit sitt ansvar eller åtminstone tappat tempo ifråga om den ekologiska kunskapsproduktionen. Urban Emanuelsson uttryckte detta väl i sin avslutande sammanfattning: ämnet är angeläget, alla delar hör samman, men hanteringen faller mellan två stolar...

3. Else-Marie Strese, Julita – Sveriges lantbruksmuseum ('en biolog på museum')

Sammanfattning av friluftsmuseerna och deras roll. Vägen fram till POM via arbetet BIODOM. Sammanfattning av museernas förtjänster (flera) respektive brister (några) i frågan om möjligheterna av att ta ansvar för växternas kulturhistoria.

¹ Kommentar av Maria Flinck beträffande museerna: Museerna har ett primärt källmaterial beträffande trädgårdar, växter, deras användning och trädgårdsskötsel i form av uppteckningar, inventeringar och bilder. Detta källmaterial är till största delen outnyttjat men mycket användbart. Museerna (ibland hembygdsföreningarna länsförbund) har i regel årsböcker. Dessa vill gärna ha 'gratisartiklar'. Det är härigenom lätt att få ut information om lokala/regionala historiska trädgårdar, växter eller andra resultat från POM.

Maria Flinck kommenterade hur man kan få kontakt med läns museerna: Bjud in till ett möte. Inbjudan måste sändas till alla på museet, eftersom cheferna oftast inte för informationen vidare om de inte själv är intresserade. Gäller även några länsstyrelser. Denna erfarenhet delade AGE vid ett seminarium i Västerås förra hösten. RAÄ har antikvariedagar-utbildningsdagar för museifolk. POM kan försöka komma till dessa för att informera men också följa upp med en inbjudan till ett eget möte.

Diskussion

Diskussionen handlade mycket om 'olika kulturers språk', utifrån de etablerade universitetsämnen och uppdelningen i en naturvetenskaplig eller humanistisk fåra. Ja, det går i beskrivningen att dra en linje ända från Aristoteles dagar. Alla var rörande överens om behovet att 'integrera natur- och kultur' på museerna och i hela processen med kultur- och trädgårdsväxternas bevarande.

Diskussionen handlade också om utbildningen inom 'ämnet kultur- och trädgårdsväxternas historia'. Var finns den, vem tar ansvar för den? Kjell Lundquist påpekade att en kommande mastersutbildning inom TPL-området (Trädgårds-, Park- och Landskapshistoria) på SLU, Alnarp, även kommer att innefatta grundläggande historisk växtkunskap. Inflytande växer genom kunskap.

Flera vittnade om egna erfarenheter om disciplinärt revirtänkande och revirhävdande, såväl bland enskilda tjänstemän som hos myndigheter. Kedjan rädslor → revir → konkurrens stod klar för de flesta.

Resultat

Alla i gruppen hade samma samsyn och krav: Integrera natur och kultur! "Se trädgården som en helhet", menade Maria Flinck.

Problemformuleringsprivilegiet – att själv definiera ämnets kärna – måste återerövas.

Carl von Linné (1707-1778) kan och bör ses som en samlande gestalt för det fortsatta arbetet: biologi/botanik – kultur - samhällsnytta.

Fortsättningen

Gruppen önskade och hoppades på en ny träff.

Gruppen önskade (för samhällets räkning) utbildning inom området, gärna på högskolenivå.

Gruppen betonade viken av att återföra kunskap till länen.

Gruppen hörsammade AGE egen erfarenhet av 'gästtjänstgöring' (en slags vuxenprao) som en väg till ömsesidig förståelse mellan discipliner, nivåer och myndigheter.

Sekr: Kjell Lundquist